

*Греченко Сергій Юрійович,  
ад'юнкт кафедри оперативно-розшукової діяльності  
Національної академії внутрішніх справ*

## ВИКОРИСТАННЯ МОНІТОРІНГА В ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА

Моніторинг - комплекс наукових, технічних, технологічних, організаційних та інших засобів, які забезпечують систематичний контроль (стеження) за станом та тенденціями розвитку природних, техногенних та суспільних процесів. Моніторинг (от лат. monitor - той, хто нагадує, попереджає). Моніторинг виконує наступні організаційні функції: виявляє стан критичних явищ або явищ, що знаходяться в стані зміни навколишнього середовища, у відношенні яких буде вироблений курс дій на майбутнє; встановлює відношення зі своїм оточенням, забезпечивши зворотній зв'язок, відносно попередніх успіхів і невдач певної політики або програм; встановлює відповідність правилам і контрактним зобов'язанням[1].

Існують наступні види моніторингу.

Залежно від методології:

динамічний - аналізуються дані про динаміку розвитку або зміни об'єкта, явища або певної характеристики. Це найпростіший спосіб моніторингу, який використовується для аналізу відносно простих систем: цін, доходів і витрат населення, зайнятості громадян тощо. Основною метою такого дослідження є встановлення тенденцій, а не виявлення їх причин чи передумов;

конкурентний- паралельно за єдиною методологією досліджуються одна, декілька ідентичних або подібних систем. Дає можливість оцінити і порівняти показники систем, виявити різницю між ними, встановити переваги та недоліки;

порівняльний - порівнює окремі показники або результати більш комплексних досліджень, проведених за ідентичними критеріями, декількох систем одного рівня або вищих і нижчих систем. Такий підхід дає можливість рандомізувати показники, виявити причини, що збільшують або зменшують різницю між ними;

комплексний - поєднує в собі методи дослідження, що використовуються у різних видах моніторингів.

Залежно від цілей:

інформаційний - полягає у структуризації, накопиченні і розповсюдженні інформації;

азовий (фоновий) - виявляє нові проблеми, небезпеки, тенденції до того, як вони стануть осмисленими на рівні управління. За об'єктом моніторингу організовується постійне спостереження з періодичним вимірюванням показників;

проблемний - з'ясування закономірностей, процесів, небезпек, проблем, які вже відомі і розуміння, усунення, коригування яких є важливим з погляду управління [1].

Існують певні системи моніторингу. Під структурою систем моніторингу розуміється спосіб встановлення взаємодії джерел інформації та об'єкта моніторингу і його блоків, а саме: формування циклу опитування джерел початкової інформації; прийом первинних даних та їх перетворення; редагування пошкоджених даних; розподілення даних за функціями обробки; обробка інформації; підготовка даних до видачі; контроль якості даних.

Для нормального функціонування системи моніторингу, що обслуговує великомасштабний об'єкт спостереження, необхідно мати в її складі забезпечуючі підсистеми. До забезпечуючих слід віднести підсистеми: методологічного, наукового, математичного, інформаційного, технічного, програмного, організаційного, кадрового, правового та метрологічного забезпечення. А проектування технологічного процесу моніторингу варто починати з вивчення самого об'єкту і процесу його ефективного функціонування [2, с. 45].

Переліки вимірювальних величин, що одержує система моніторингу можна називати вхідними даними, а переліки вимірювальних величин, про які система моніторингу видає інформацію системі управління об'єкту називаються переліками вихідних вимірюваних величин.

Може здійснюватися і така процедура як рандомізація. Це - процедура одержання еквівалентних груп, вирівнювання складу груп за будь-якими критеріями.

При формуванні технологічного процесу моніторингу необхідно вирішити важливі і складні проблеми, а саме: розробити структурні моделі системи моніторингу; розробити методологію побудови комунікаційних і інформаційно-обчислювальних мереж системи моніторингу; розробити прийоми і алгоритми ущільнення записів інформації.

Наша сучасність характеризується значними науково-технічними досягненнями, які, з одного боку, сприяють економічному прогресу, поліпшенню добробуту населення, з другого, спричиняють небажані зміни у природному середовищі, що негативно позначаються на загальному стані органічного життя, включаючи і життя людини. Сьогодні, моніторинг щільно увійшов до усіх сфер нашого життя. Без нього неможливо представити сучасність та майбутнє. Він проводиться у різних сферах життя людини: GPS моніторинг, моніторинг в економіці, моніторинг акваторій, моніторинг довкілля, моніторинг ЗМІ, фінансовий моніторинг, бюджетний моніторинг, моніторинг органів внутрішніх справ [1].

Отже, моніторинг різних сфер життя нашого суспільства - це необхідні дії без яких неможливе нормальне функціонування та існування суспільства тому що у своїй діяльності ми не можемо не використовувати статистичні, порівняльні, дослідницькі та інші дані. Без аналізу та збору певної інформації не може функціонувати жодна сфера діяльності людини, тим паче і правоохоронні органи. Обов'язково повинен здійснюватися контроль за виконавчою та обліково-реєстраційною дисципліною у підрозділах ГУМВС, УМВС, ДАІ. На наш погляд, використання моніторингу продиктоване саме суспільною необхідністю, потребою вдосконалення процесів життєдіяльності суспільства тощо.

#### Список використаних джерел:

1. Моніторинг - матеріал из Википедии[Електронний ресурс]. - Режим доступу:

БІР://т.ікіре&a.o^/дакі/Моніторинг.

2. Никифорчук Д.И. Мониторинг. Понятие и использование для жизни общества / Д. И. Никифорчук, С. Ю. Греченко // Право и политика. - 2012. - № 2. - С.44-46.